

o radu glazbene tribine centra za kulturu
i informacije

nova sezona: jazz na filmu

U nizu zagrebačkih kulturnih tribina što redovito kontinuirano djeluju, jedna je stekla naročitu ulogu i značaj prije svega među mladim posjetiocima. Radi se o glazbenoj tribini Centra za kulturu i informacije, koju od 1966. god. vodi Miro Križić, komentator zbivanja u jazz glazbi i šansoni.

Tribina radi svakoga petka, od 18 do 20 sati, i do sada je na njoj prezentirano oko 190 najrazličitijih tema. Povremeno bi na Tribini gostovali poznati glazbenici (Miljenko Prohaska) ili glazbeni radnici (prof. Mladen Raukar), no takvi su susreti prilično rijetki, budući nije uvijek lako uskladići termine i planirati unaprijed, dok bi se ponekad znalo desiti da uzmanjka entuzijazma. Inače, obično se prikazi sastoje od komentara — govornog dijela — i glazbenih ilustracija, koje su redovito vrlo zanimljive i često bi in van Tribine bilo nemoguće čuti.

značaj i uloga

O radu Tribine relativno se malo zna; on je bolje poznat samo onim grupama redovitih posjetilaca, koji stalno vraćaju, ponekad i ne pogledavši naziv teme što je istaknuta na plakatu u izlogu Centra. Međutim, zbog svoje koncepcije i orijentacije na glazbene izraze o kojima se u nas inače neopravdano malo govori, piše i sl, Tribina zavrijeđuje da se o njoj kaže nešto više.

Do sada smo nekoliko puta napominjali da značaj, važnost i vrijednost suvremenog glazbenog i poetskog izraza nije u nas dovoljno istaknut. Tiskovno novinstvo, radio i TV ne pridaju mu onaj značaj, koji mu inače nesumnjivo pripada, a to je, čini se, posljedica uvriježenog mišljenja po kojem »popularna glazba« još uvijek predstavlja manje-više efemerno područje glazbenog djelovanja. Dakle, u takvoj je situaciji još prije pet godina stvorena Tribina, u vrijeme kada sve očitiiji sukob suvremene glazbe i »službene« kulture još nije bio u tolikoj mjeri istaknut. Cilj Tribine od prvoga je trenutka bio u tome, da (mladu) publiku upozna s najvrednijim i najzanimljivijim stvaranjima glazbe naših dana, da ukaže na njene vrijednosti i da je odijeli od komercijalnih zabavnoglazbenih produkata. Jasno, Tribina nikada nije pretendirala na nekakvu »edukativnu« ulogu, niti je sebi pridavala značaj veći od postojećeg.

Zahvaljujući interesima Mira Križića u glazbi, i bogatstvu njegove privatne diskoteke, nije bilo teško započeti radom i održati njegov kontinuitet. Valja istaći i zaslugu Centra za kulturu i informacije koji je uvidio potrebu stvaranja jedne takve glazbene tribine i stavio na raspolaganje svoje prostorije i razglasne uređaje.

jazz i šansona

Napomenuli smo već da je cilj Križićeva interesa i zanimanja prvenstveno u jazzu i šansoni. Te dvije glazbene vrste ujedno su i najsystematskije predstavljene do sada. Prezentirani su portreti najznačajnijih smjerova u jazzu, kao i ličnosti koje su ga stvarale. Nekoliko je prikaza bilo posvećeno ulozu pojedinih instrumenata u razvoju Jazza. Čuli smo nove snimke s nekih značajnih jazz festivala (Newport i Berlin), osobito zanimljive koncerte famoznih sastava i orkestara. Posebna je pažnja ukazana suvremenom i free jazzu i nedovoljno osvijetljenim temama s tog područja. Poneki je prikaz bio odabran u povodu posebno značajnih događaja smrti istaknutih jazz glazbenika, gostovanja u Zagrebu — Woody Herman, Clarke-Boland. »Blood, Sweat and Tears«). Na Tribini je odavno prestala praksa prikazivanja izrazito popularnih ličnosti u jazzu (Ella Fitzgerald, Mahalia Jackson...), već se, nasuprot, nastoji prikazati rad i djelo onih, koji su relativno manje poznati publici.

Domaći jazz glazbenici i festivali bili su zastupljeni nešto slabije. No, za to postoji valjan razlog: nedostatak snimaka, kao apriorna pretpostavka uspješnog prikaza, onemogućio je veći broj susreta s domaćim stvarateljima.

Posebno su popularna »predavanja« s područja bluesa i sličnih originalnih glazbenih

izraza afro-američkog porijekla, koji se danas nalaze u žiži zanimanja velikog broj mladih ljudi u nas. Što je naročito važno, Tribina nikada nije predstavljala konzervativnu sredinu i uvijek je bivala otvorenom za one glazbene pravce, koji su u pojedinom trenutku stekli naročitu popularnost. Na taj je način bilo govora o vo kalno-instrumentalnim sastavima i njihovu utjecaju na zabavnu glazbu, predstavljajući je rhythm-and-blues i soul, bilo je riječi i o »undergroundu« (još sredinom 1968 god!)

Često se spominjao i folk, njegovi interpretatori i stvaraoci, s posebnim osvrtom na one suvremene i popularne (iako ne i manje vrijedne).

Šansona predstavlja naročito važnu komponentu rada Tribine, i bila je zastupljena u jednakoj mjeri kao i jazz, na jednako zanimljiv način. Budući je šansona područje u nas nepoznato, trebalo je sistematski početi iz početka: predstavljeni su najistaknutiji interpretatori francuske šansone kao i njeni utemeljitelji u prošlosti, da bi se kasnije pratili događaji evropske šansonijerske scene koja je posebno zanimljiva. No, u ciklusima o šansoni postoji i jedan problem: prilično je teško pronaći mlade recitatore koji bi bili voljni sudjelovati u radu Tribine, iako bi im ona predstavljala i šansu za afirmaciju, dok pomankanjem slične suradnje pojedine teme o šansoni ostaju znatno osiromašene.

publika

Posjetioći glazbene tribine Centra za kulturu i informacije predstavljaju, rekli bismo, poseban fenomen. Gotovo svaki godišnji ciklus »predavanja« donosio je nove posjetioce koji bi zamjenjivali one starije (po godinama i po »stažu« na Tribini). Na taj se način stvaraju određene »grupe« posjetilaca — koje postoje i sada — i možete ih zateći svakoga petka, bez obzira na naslov teme. Jasno, broj posjetilaca promjenljiv je: ponekad se na prste mogu izbrojati (u tom slučaju kazakala je reklama, tj. plakat je prekasno postavljen, loše vrijeme ili tema koja »ne ulijeva« naročito povjerenje), no mnogo je češće gotovo nemoguće pronaći slobodno mjesto, naročito kada je riječ o popularnijim temama (blues i sl). Uostalom, mjesto održavanja »seansi« prošle je godine prebačeno iz male izložbene dvorane u kinodvoranu. Postoji i jedna zamjerka koja se tiče publike: iako disciplinirano i s očitim entuzijazmom prati tok svakoga prikaza, gotovo nikada ne koristi vrijeme što joj stoji na raspolaganju da bi postavljala pitanja, diskutirala i na taj način učinila sastanke zanimljivijima.

U posljednje se vrijeme osjetila potreba za stanovitim obnavljanjem načina rada Tribine. Naime, ona već šestu godinu djeluje na isti način, a nije bilo mogućnosti da se njen rad oživi, osim da izbor teme postane bogatiji i zanimljiviji. Već smo spomenuli da su u radu Tribine sudjelovali pojedini gosti, povremeno bi se proicirao i poneki film, no stanoviti krug posjetilaca to nije smatrao dovoljnim, kao uostalom, vjerujemo, ni sam voditelj, Miro Križić. Ove se godine, međutim, u djelovanje Tribine uvodi velika novost:

filmovi

Pred kratko je vrijeme nabavljeno nekoliko desetaka filmova o jazzu. No, za razliku od nekih kolekcija jazz filmova, uglavnom predratne proizvodnje, koji predstavljaju kratke storije o glazbenicima, gdje ličnosti interpretatora često puta nisu u prvome planu (niz takvih filmova imali smo prilike vidjeti u toku ovogodišnjega jazz festivala u Ljubljani, a prikazivao ih je njemački kolekcionar Joe Viera), ovi što ćemo ih mi gledati odreda su nimljeni »u živo«, pa predstavljaju autentične glazbene dokumente. Iako su filmovi relativno novi, snimljeni najčešće na poznatim jazz festivalima u Evropi i Americi, oni prikazuju velik broj glazbenika koji više nisu živi, a vidjet ćemo i mnoge slavne jazz grupe koje danas više ne djeluju.

Na filmovima su zastupljena poznata imena, od kojih ćemo spomenuti samo neka: Ray Charles, Dizzy Gillespie, Louis Armstrong, Jack Teagarden, Pee Wee Russel, trio Lambert, Hendricks, Ross... Moći će se vidjeti i snimke Folk & Blues festivala s najpoznatijim interpretatorima bluesa (Muddy Waters, John Lee Hooker).

Razumljivo, teme pojedinih prikaza odgovarat će sadržaju projiciranog filma. Eto, na taj je način pronađena »formula« da tribina donekle promijeni fizionomiju ne gubeći na zanimljivosti.

Tribina poput ove o kojoj je do sada bilo riječi u svakom je slučaju potrebna. Treba nam mjesto na kojem će se kontinuirano pratiti zbivanja sa glazbene scene naših dana, a uloga Tribine upravo je takva. Vjerujemo da će novosti u njenom radu privući još više posjetilaca i pažnje: ona to zaslužuje.

dražen vrdoljak